

Izhaja vsaki dan: 10

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri ob ponedeljkih ob 7. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. 16 stotina v mnogih tovarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 7. zvečer. — Cene oglaševanja so na vrsto petiti; poslanice so izdane javne zavlake in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON šte. 1157.

Edinost

Slastno političnega društva „Edinost“ za Primorsko

V edinosti je moč

Naročnina znaša

za dve leti 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 8 K. — Naročbe brez dopolnitve naročnine se uprava ne ozira. 7 let dosti an. se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pošiljka se ne sprejema in rokovi se ne vračajo.

Naročnina, reklame in reklamacije se pošiljajo na upravo lista

JREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.) Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik in sorodni lista „Edinost“. — Tiskarna tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Pošto-branilnični račun št. 841.652.

Brzovjavne vesti.

† Baron Kraus.

DUNAJ 3. Člen gospodske zbornice Karol baron Kraus, bivši sekcijski načelnik v ministerstvu za vnanje stvari, je danes popoldne v Millstattu umrl.

Demonstracija brodovja proti Turčiji.

CARIGRAD 3. Poročilo »Frankfurter Zeitung«, češ, da je bilo orožništvo na Mitleni postavljeno pod poveljstvo evropskih pomorskih častnikov, ni resnično. Uprava, čete, orožništvo in policija so ostali pod turškim vodstvom, le v mednarodnem okrožju posluje policija pod poveljstvom poveljnika izkrcanih čet.

Nemiri u Seulu.

LONDON 3. »Daily Telegraph« je prejel iz Tokija nastopno brzovjavo o nemirih, dogodivših se v Seulu. Bivši korejski minister Biniečkan, voditelj rusofilske stranke v Koreji, se je usmrtil. Takoj potem se je zastrupila njegova žena ter umrla v velikih bolečinah. Ta tragični dogodek je silno razburil ljudstvo in velika množica ljudi je napadla Japonce v Seulu. Japonsko orožništvo v Seulu je Korejce razgnalo, toda še le po hudih pouličnih bojih, katerih pomen v Tokiju nikakor ne prikrivajo.

Špansko ministerstvo.

MADRID 3. Govori se, da postane v novem kabinetu minister vojne mornarice Concas. Tukajšnje novinarstvo ni za novo ministerstvo posebno navdušeno. Vendar hoče z ozirom na sedanji težavni položaj počakati s svojo sodbo ter videti delovanje novih ministrov.

Nemir med dijaki na Španskem.

VALLADOLID 3. Vsled šolskega spora so bili tu resni nemiri. Ob spopadu dijakov s policijo je bilo več oseb ranjenih.

Dogodki na Ruskem.

BEROLIN 3. Glasom poročil dospelih iz Petrograda je ustavljen promet podmorskega brzovjava z Dansko. Tudi brzovjavni promet s Finsko je pretrgan. Brzovjavni uradniki na železnicah se branijo vsprejeti vladne in privatne brzovjave. Izjavljajo pa, da hočejo še odpošiljati brzovjave, ki se nanašajo na promet vlakov. Ako brzovjavni uradniki to službo ustavijo, kar je pričakovati uro na uro, se mora ustaviti tudi promet vlakov.

Vse napredno časopisje zahteva, da odstopi minister vnanjih stvari, Durnovo,

PODLISTEK.

339

Prokletstvo.

1866-1867 v romani Avgusta Šenoa. — Natisnjeno in dovršil I. E. Tomič.

Izdal N. C. O.

— Je, sinko dragi, je! To je tista osveta, ki sem jo od tvojih mladih nog cepil v tvojo dušo, to je tista neugasna želja, ki te naj ne mine, dokler nisi potrošil zadnje kaplje krvi. Ali se hočeš maščevati, reci sinko, ter s tem poplačati vso muko očma tvojeja?

— Hočem, oče!

— Prisezi mi!

— Hočem očem! je rekel mladenič odločno, dvignivši desnico ter položivši levo na srce. Prisezam kostem pokojnih starišev, grobu nesrečne matere, svoji desnici in ljubezni tvoji, oče, do mene, da bom maščeval očeta in mater v grobu, mene in tebe na zemlji, da bom udarjal

ki je odgovoren, da se je položaj poostiril. Splošno se govori, da se bodo v prihodnjih dneh vršili veliki dogodki. Socijalni demokratje in revolucionarji hočejo uporabiti to priliko, da proglasijo splošni štrajk na vsej črti. Vlada je sklenila, da brezobzirno uduši use upore. Izvzemši mnogoštevilnih oddelkov patrolj konjenišva, kozakov in pehote imajo ulice normalno lice. Prebivalstvo se oskrbuje z živili. Sinoči je bilo 25 mož telesne garde Preobraženskega polka aretovanih, od teh je bilo 15 interniranih v Petropavlosko trdnjavo. Že nekoliko dnij se ne raznašajo listi in časopisi.

Vojno stanje v Poljske razveljavljeno.

BEROLIN 3. Petrograjski vladni list, poroča, da je vojno stanje v Poljski razveljavljeno.

Avstrijska gospodska zbornica.

(Zvršetek).

DUNAJ 2. Ministerski predsednik baron Gautsch je izjavil, da je bil že vnaprej prepričan, da bo vladi premagati mnogo težav in da se jo bo mnogo napadalo. Izlasti so govorniki dvoje očitati vladi. Prvič slabost vlade nasproti demonstracijam in njihove posledice, parlamentarične izjave v vprašanju volilne pravice. Vlada zamore biti napram tem očitanjem povsem mirna. Ako ni vlada dne 28. novembra rabila nikakih sredstev, tedaj se ni šlo za tem, da nekaj prepove, oziroma dovoli, ampak zato, bi-li bila uporaba onih oblastvenih sredstev pač potrebna, da prepreči demonstracijo, ki se je vršila povsem mirno, in bi se li ne bila uporaba sile mogla označiti kakor napačna, ako bi se bila zgodila kaka nesreča ako bi bilo obžalovati pogin mnogo ljudi. Ministerski predsednik je v svojih nadaljnjih izjavah naglašal, da je vlada prepričana, da ni možno več zadrževati rešitve volilne reforme. Vlada bo korakala naprej na potu razširjenja volilne pravice. Ministerski predsednik je svoja izvajanja zaključil z izjavo, da je njemu povsem jasno, da je treba napredovati po navedenem potu. On noče drugega nego veličino svoje domovine in mir narodov. (Živahna pohvala. Govorniku so čestitali) Po repliki kneza Auersperga je bila debata zaključena.

O vseavstrijskem katoliškem shodu.

ki se je dne 18., 19., 20. in 21. novembra t. l. vršil na Dunaju piše med drugim celovški »Mir«:

»Naravnost oporekati pa moramo, da bi bil imel ta shod značaj vseavstrijskega

ob vsaki priliki na Grič, in se več, da bom uničeval, pustošil in pokončeval vsakogar in vseh, ki so storili zlo in so moje stariše spravili v grob — njih in njihovo rodbino. In ako ne storim tako, posuši naj se mi desnica, zarjavi sablja, jedo naj me divje zveri živega sredi šume, in jaz naj zastojn kličem Boga in ljudi na pomoč! Tako se je zaklel Stanko. Daleč se je glasila prisega, in kakor odmev se je odzvala iz Grginih ust:

— Amen!

Zamišljeno je korakala dvojica preko čistine. V enem in drugem je bila glava polna čudnih misli.

— Kam? Kam? je vprašal slednjič mladenič nestrpljivo. Dolg čas me ubija. Znorel bi, tako sem nestrpen.

— Počasi, sinko, leta je moglo tvoje maščevanje pretrpeti v pričakovanju; sedaj se ne računa več na leta, ampak na mesece. Ko se zopet povrnem semkaj, vzamem te seboj.

— S teboj, oče moj, mari le za nekoliko časa? je vprašal mladenič.

— Za vedno, sinko!

— Oh, kako blažen sem, oče moj!

katoliškega shoda, kajti Slovani se shoda, lahko rečemo, niso vdeležili. Čehov ni bilo, Poljakov tudi ne, Malorusov ne, Hrvatov ne, zastopani so bili le Slovenci v večem številu, in to tudi samo koroški Slovenci. Vsa masa vdeležencev je bila nemška in prav lahko se reče, da je bil to le shod nemških avstrijskih katoličanov, katerim se je pridružilo nekoliko, ne dosti nad sto Slovanov, večinoma Slovencev.

Razun Koroške niso poslane druge slovenske kronovine na katoliški shod dosti več nego 20 oseb, koroških Slovencev pa smemo šteti kakih 65, ako odračunamo one, ki so sicer naši najhujši nasprotniki, pa so se sedaj — kakor Slovenci — vdeležili shoda. Shod je imel popolnoma, izključno nemški značaj. Govorilo se je samo nemški, čuti ni bilo niti ene slovenske besede. To naj bi bil vseavstrijski katoliški shod!... Pozdravnega večera se je vdeležilo veliko število vdeležencev. Ob tej priliki se je posebno hvalil napredek nemške Jožefove družbe na koroškem, dočim se družbe sv. Mohorja, ki je gotovo ravno tako katoliška, kakor Jožefova družba, z njenimi 85.000 udi ni nihče spomnil, dasiravno je to najmočnejša katoliška družba v Avstriji. No, seveda — slovenska je.

Izmed vseh takoimenovanih »sklepčnih« zborovanj se nam je zdelo ono največje praktične važnosti, ki je imelo za predmet časnikarstvo. Ob tej točki smo se nadejali, da se shod pokaže vsaj nekoliko »vseavstrijskega«. Ali varali smo se. Kako bi se tudi človek, posebno koroški Slovenec, mogel navdušiti za stvar, ako čuje le o splošni podpori, ki naj se daje listu »Reichspost«, ki ga imajo koroški Slovenci vsled znane matične zadeve v tako slabem spominu. Navdušujemo naj se za list, ki nas je v življenjski naši stvari najnesramnejše napadel!

In pri vsem tem niti najmanjšega zagotovila, da bi se stvar obrnila na bolje. Sklenilo se je namreč ustanoviti katoliško tiskovno društvo — »Pressverein« — katerega namen je, podpirati katoliško časnikarstvo, v prvi vrsti pa povzdigniti obzorje in ugled nemških dveh dnevnikov »Reichspost« in »Vaterland«. V odbor za izvršitev tiskovnih vprašanj so bili izvoljeni sami Nemci, ako ne smatramo zastopnikom slovenskih težej tržalskega škofa Nagla, rodom Nemca ali pa morda celovškega škofa Kahna! Pripomnimo naj tudi, da je na tem zborovanju predsednik takoj opozoril slovenca župnika Kalana, ki je samo omeniti hotel brnsko vsučiliščno zadevo, da to ne

Naslednjega dne v ranem jutru je Grga Prišlin na konju ostavil svoj gojzdi gradč, a spremljal ga je peš dobes kos poti posinjenc Stanko. Mladenič je stopal, gledajoči pred-se v tla, ne govoreči ničesar, župan pa je ostro motril Stankov obraz in je neprestano z živo besedo podžigal maščevalnost v mladi duši. Za časa svojega mučenja v gradču ni pustil Prišlin hranjenca svojega maščevanja ni za trenotek od sebe. Skupno žnjim je sedel v kasen večer. Tu mu je pripovedoval na dolgo in široko o krvavih sporih duhovne gospode s svobodnim mestom na brdu Griču, pripovedoval mu kako so Gričani krivični, siloviti ljudje in koliko hudega da je on pretrpel od njih. Nu, je rekel, skoro dobe svojo plačo, kajti zdi se, da skoro odzvoni sedanjemu banu Detriku, silnemu zaščitniku Gričanov. Potem bo najboljša prilika za novo maščevanje.

Stanko je poslušal vse pripovedovanje, kakor se posluša v cerkvi božjo besedo. To je videl Grga. A da še bolj razjari svojega miljenca, točil mu je iz vrča desetletne ognjene kapljice ter navel besedo zopet na tužne roditelje Stankove, na hudo

spada k stvari. V brnski vsučiliščni stvari so se namreč nemški krščanski socijalisti izrekli solidarne z vsemi nemškimi strankami. Radovedni smo le, kak vrišč bi bil nastal, ako bi se bil kak Slovan spomnil svojega narodnega ponosa in bi bil ob tej priliki začel govoriti v svojem jeziku. Tu bi bil predsednik še hitrejši s svojim opominom.

V najvažnejem vprašanju se je torej popolnoma razdril vseavstrijski značaj shoda: prezrlo se je popolnoma slovanske narode. Koroški Slovenci so se na večer zbrali. In kakor je bilo spoznati po odobravanju, ki je sledilo govoroma gg. Dobrovca in Ekarja, je njihovo ogorčenje doseglo višek. Čule so se ostre opazke, da se je slovanske, posebno po slovenske vdeležence porabilo samo za stafazo in nič za drugega, da shod, ki ne upošteva narodnih pravic, razun onih nemškega naroda, nema pravice, da bi se mu nadevalo ime vseavstrijskega katoliškega shoda. To je le shod Nemcev, Nemcem v korist in Slovani, posebno pa Slovenci, nimamo nikakega povoda, niti želje, v prihodnje biti stopnjišče, po katerem bi Nemci, in naj bodo kakoršnikoli, stopali kvisku. Takega shoda se ne vdeležimo več!

In kraj vsega tega škandaloznega, sramotnega in za narod naš skrajno žaljivega postopanja, ki so ga tu konstatovali očividci, ki so gotovo dobri katoličani, ali poleg tega vendar tudi pošteni Slovenci, — kraj teh dejstev je našel gospod dr. Lampe še toliko — recimo — dobrega razpoloženja, da je pel slavospeve temu baje vseavstrijskemu katoliškemu shodu. Prosim Vas, nehajte vendar enkrat metati pesek v oči tej nesrečni slovenski javnosti. Najžalostnejše pa je dejstvo, ki je posebno konstatujejo Korošci, da so bili med avstrijskimi Slovani jedini Slovenci, ki so se z vdeležbo na tem shodu kompromitirali in blamirali pred svetom!

Škandal je tem večji, ker so gospoda v Ljubljani imeli že pred seboj sklep moravsko-čeških katolikov, da se ne vdeležijo tega shoda radi protislovanskega stališča, ki so je zavzeli nemški katoliki ob načelno-važnem kulturnem vprašanju češkega vsučilišča v Brnu!

(Kaj bo? — Kaj ne bo?)

(Glas iz delavskih krogov.)

Tako se sedaj povprašujejo vsi oni, ki so pričakovali, da jim že dan 28. novembra prinese splošno in enako volilno

nesrečo njegove rodbine. Mladenič je zajokal, vzkrikel, zaklel se sto in stokrat da se maščuje. Jeza, sovraštvo, vse se je bolj in bolj zakopavalo v njegovo mlado srce, a ko mu je slednjič Prišlin prišepnil, da postane, da-si je mlad, poročnik in zapovednik škofovskih konjenikov, škof Ivan da mu je to za trdno obljubil, so je mladenič vznemela duša od radosti, kajti jedina njegova želja je bila, da bi junakoval in se junakovaje maščeval.

Prišlin je prenočil v sobi mladeniča. Ležeči v postelji je župan podpiral z laktom glavo ter je mladeniču mnogo govoril o minulih dneh, o slavnih junakih, a mladenič je, sede na postelji ob nogah Prišlinovih, željno vsprejemal v dušo te divne, ali nepoznane mu pripovedi, ki so se mu pozneje v živih slikah prikazovale v spanju. In te pripovedi, te slike mešale so se Stanku po glavi, ko je drugega dne spremljal svojega očma preko čistine v sumo. Dospelvi do ovinka, kjer se tajna gozdna pot spušča niz brdo, je zamahnil župan Stanku z roko.

(Pride še.)

pravico. Mi, ki poznamo način, po katerih avstrijske vlade delijo pravice vsem državljanom, ki niso take srečni, da bi se prištevali med privilegirane narode, ali sloje, mi nismo pričakovali nič drugega, nego principijelne obljube! Z obljubami se pri nas vlada že 38 let, to je, od onega časa, ko so avstrijski narodi dosegli — ustavo. Mi in vsi oni, ki poznajo avstrijski birokratizem, smo bili torej prepričani, da — vsaj za sedaj ne dosežemo tega, kar zahtevamo.

Naši ministri so mojstri v obljubovanju in naravnost nedosegljivi v neizpolnjevanju — obljub.

Do sedaj so ti grofje, baroni itd. vsikdar vspevali z obljubami ki so jih delali različnim državnim poslancom. Poslanci ki zastopajo nemške narodnosti so lahko zahtevali razgrajali in grozili, toda vlade se niso zmenile za nikake groznje, ker so vedele, da imajo nemško večino za sabo.

Do sedaj je bilo posla le s poslanci, ki niso mogli — da si so zastopniki večine avstrijskih državljanov — prisiliti raznih vlad, da bi iste merile za vse narode z enako mero, da bi bili vsi narodi deležni dobrot, ki so jih dosedaj uživali le privilegirani narodi.

Sedaj pa je vlada podala obljubo vsem zatiranim avstrijskim narodom. Ti narodi so dosedaj čakali, trpeli in molčali.

Ako pa vlada ne izvrši v določenem roku podane obljube, nastopijo milijoni proti njej in sploh proti zatiralcem nižjih stanov.

Naj le mogočnejši skušijo pritirati narode do skrajnosti, kar se gotovo zgodi, ako ne dobimo do konca februarja splošne in enake volilne pravice, kakoršnja zahteva večina državljanov!

Tržaške državne šole in pretenzije nemških učiteljev.

(Zvršetak.)

Za bodoče naj bodo gospodje pri Laibacher Schulzeitung poučeni tudi o namenu, ki naj bi ga imele šole. Svojeodobno, ko so bile te šole ustanovljene, pred 30 let je povprašal neki viši gospod tedanjega ministra o namenu teh šol. In ta poslednji je odgovoril: »Glejte, mi potrebujemo uradnikov, ki so vešč jezika nemškega. V ta namen se snujejo državne ljudske šole povsod tam, kjer so srednje šole, da imajo otroci uradnikov in družega mestnega prebivalstva priliko uzgojiti se v dveh deželnih jezikih in poleg tega tudi v nemškem, da bodo mogli potem obiskovati višje šole in da postanejo slednjič porabni učitelji, uradniki, obrtniki, trgovci id., ki bodo s svojo sposobnostjo zadoščali predpisom zakona in praktični potrebi prebivalstva.

Takov je bil prvotni namen teh šol. Temu namenu so tudi strogo ustrezali tedanji šolski nadzorniki, ker so vedeli, da uspešno delovati more le učitelj, ki je vešč deželnim jezikom. Za to so v imenovanjih prihajali v poštev le taki jezikovno kvalifikovani učitelji na ljudskih, na meščanskih in na srednjih šolah! Še le potem, če ni bilo taci, so posezali po ptujcih, ali vedno — za začetek — provizorično, da je imel imenovanec priliko prisvojiti si deželne jezike.

A sedaj?! To je, kakih deset let sem, zlorablja državna šolska oblast za invazijo nemštva, ne le v šolskem, ampak tudi v političnem pogledu! Neredkokrat se dogaja, da državni poslanci severnih nemških dežel posezajo vmes, ko treba spopolnjevati učiteljska mesta na teh šolah — ljudskih in srednjih! Oni silijo naravnost ministerstvo in namestništvo, da ti dvo oblasti postopata njihovim namenom v prilog. To je drznost, to je objestnost brez mere in izzivanje na vse strani. Ali kako bi kričali in rjovelii ti gospodje, ako bi naši slovanski poslanci hoteli vplivati v njih deželah, ali jim zase dati službe? Sad te objestnosti in drznosti in frivolnosti je tudi članek u Laibacher Schulzeitung. To so pretenzije brez vsake mere. Ti ljudje bi hoteli že kar diktirati, kdo bodi v naših deželah učitelj, uradnik, oni hočejo biti odločilni posredovalci za vse državne službe, oni hočejo imeti vse oblasti v svojih rokah. Domačin naj le bo makari stokrat sposobnejši nego so oni — domačin mora biti zatiran, njegova

edina naloga je, da hlapčuje tujinstvu! Ali ni to že skrajno? Komu ne bi se krčila pest?!

Tu bi se morali zediniti vsi italijanski in slovenski državni uslužbenci v gromec protest proti takim pretenzijam pangermanov. Često je naša mladina siljena stradati, ali se podajati s trebuchom za kruhom, ker mu ga v domačem kraju tujinec trže iz-pred ust! In zakaj? Ker je ta tujinec favoriziran od odločujočih državnih faktorjev, ki mu povsodi vrata odpirajo, ko se domačinu zapirajo!

Zadnji čas je, rojaki: vzdramimo se iz dosedanjega letargičnega spanja. Iznebimo se enkrat starega slovanskega greha; ki nas je toliko časa pritiskal ob tla v hlapčevstvu in suženjstvu naše nesloge! Gospoda! Če se ne spametujemo — ali hitro, hitro, ker zadnja ura je že! — nas oparijo popolnoma pekoči žarki tujinstva in mi poginemo v svoji obnemoglosti!

Domače vesti.

Imenovanje v sodni stroki. Simeon Lettich, viši sodni svetovalec, pridodeljen c. k. deželnemu sodišču tržaškemu in dosedaj voditelj c. k. okrajnega sodišča je premeščen v istem svojstvu na višje sodišče; Henrik Cazafora, c. k. svetovalec na deželnem sodišču je imenovan višim svetovalcem na istem sodišču.

Imenovanje v finančni stroki. Finančni konceptni praktikant Dr. Makso Böhm je imenovan finančnim konceptistom v X. činovnem razredu.

Odbor pol. društva »Edinost« bo imel nocoj ob 7. uri v pisarni gg. odvetnikov dra. Gregorina in dra. Slavika važno sejo, in gg. odborniki so naprošeni, da se je polnoštevilno udeleže.

Pomnožitev finančnega osobja. Na predlog tukajšnjega finančnega ravnatelja je ministerstvo za finance radi naraščajočega prometa blaga v svobodni luki dovolilo 16 novih carinskih uradnikov in 20 finančnih stražnikov.

Vrhu tega je bila v minulih dneh za časa velikega prometa v svobodni luki na carinski ekspozituri dnevna služba od 8 povišana na 10 ur.

Ministerstvo za trgovino je tudi ukazalo, da se v skladiščih pomnoži osobje, tako, da bo možno tamkaj delati nepretrgoma.

Russkij kružok naznanja 1. kurzu da bo radi praznika v petek pouk danes zvečer od 6^{1/2} — 8^{1/2}.

Veliki koncert, ki ga je včeraj v »Narodnem domu« pri Sv. Ivanu priredilo pevsko društvo »Zarja« iz Rojana, se je izvršil sijajno. Izlasti sta med poslušalci izzvali buren aplavz Vogričeva skladba »Kraljestvo tvoje« in zbor iz opere »Marihona« Obe točki je moral pevski zbor na obče zahtevanje deloma ponoviti.

Kriza v mestnem občinskem svetu pulskem. Kakor javlja pulski »Omnibus«, je na zadnji seji mestnega občinskega sveta 17 členov večine izjavilo, da z ozirom na nepremostljivo nasprotstvo med večino in manjšino položje svoje mandate.

Demonstracija. Razbijanje šip. Razni trgovci na drobno, in sicer vseh strok, so bili včeraj v jutro odprli svoje prodajalnice. To so pa storili vsled napačnega tolmačenja dispozicije o nedelj-skem počitku. Ta dispozicija pravi namreč, da smejo biti trgovine odprte do poludne v nedeljo ki bi bila neposredno pred sv. Miklavžem. Torej le v slučaju, da bi bila nedelja dne 5. decembra. Trgovci so pa to tolmačili, da smejo odpreti vsako leto v nedeljo pred sv. Miklavžem. No, vsled tega tolmačenja so bili odprli včeraj. A ne vsi; le nekateri.

Uslužbenci onih trgovcev, ki niso bili odprli, so pa protestirali proti temu, in sicer precej energično. Zbralo se jih je kakih 300 in potem so šli — pod vodstvom štirih gospic ki so v službi neke trgovine z manufakturnim blagom — po mestu od trgovine do trgovine ter zahtevali, da se te trgovine zaprejo. Pred trgovino s papirjem in pisarniskimi predmeti Stockel, ki je v ulici sv. Antona novega, so demonstrantje lučali kamenje v izložna okna in pobili vse šipe, provzročivši za kakih 300 kron škodo.

Od tam so šli demonstrantje k sv.

Jakobu in se potem vrnilo proti mestu. V ulici della Madonnina jih je pa slednjič policija razpodila. 13 demonstrantov je bilo aretovanih. Na policiji so jih vzeli na zapisnik, a pozneje so jih spustili na svobodo.

Poskušeno izsiljevanje. V soboto je prinesel neki postrešček gospodu Franu Dolničarju, hotelierju v »Narodnem domu«, pismo, v katerem zahteva anonimni pisec 280 kron posojila, in grozi za slučaj, da bi Dolničar ne ugodil tej zahtevi, z nekimi ovadbami o nakupovanju nekega premoga nepošteno provenijence. G. Dolničar je od-slovil postreščka. Ali ta se je zopet povrnil z novim pismom. Sedaj pa je gosp. Dolničar naložil svoji gospej soprogi, naj gre v portirjevo ložo — kamor pošlje tudi postreščka — in naj fingira kakor da stavlja denar v kuverto, ki naj jo izroči postreščeku. Gospa sproga je storila, kakor jej je bilo ukazano. Med tem pa je gospod Dolničar poučil portirja, naj v civilni obleki sledi postreščeku. Tako se je tudi zgodilo. Ko je postrešček dospel pred gostilno »Alla città di Trieste«, je opazil portir, da postrešček izroča pismo nekemu 13 letnemu dečku, ki je čakal tamkaj. V tem hipu je skočil portir in zgrabil dečka za roko, ter pozval policijo. Deček se je spustil v silen jok in je zaklical: Papà, papà! In je res blizo stal neki moški, ki se je pa spustil v silen beg. Dečka, so odveli na policijo, kjer je povedal, kdo je bil oni moški, in da je bil njegov oče. Proti večeru pa je nekdo pustil klicati g. Dolničarja z restavracije na ulico. Gospod Dolničar je sledil pozivu in je našel na ulici enega moškega in eno žensko. Ta dva sta začela milo prositi gosp. Dolničarja, naj posreduje, da policija izpusti fantiča na svobodo, izlasti je povdarjala ženska: Gospod Dolničar, vsaj mi nočemo ničesar ovaditi, kar je bilo, je bilo. Pobotajmo se! G. Dolničar je navidezno privolil, menil je pa, da se tu na ulici ne more zgovarjati, radi česar je pozval ono dvojico, naj stopi v portirjevo sobo, da se tam pogovorè. Čim pa se je to zgodilo, je gosp. Dolničar naglo zaprl vrata in pozval policijo, ki je ono dvojico odvela v zapore. Ona dvojica sta bila 43 letni Josip Sever iz Ljubljane in njegova žena. Aretovani sin je tudi pripoznal, da mu je oče narekoval ono izsiljevalno pismo.

»Škrata« je izišla 48. številka.

Loterijske številke izžrebane dne 2. decembra t. l.:

Dunaj	35	90	78	79	68
Gradec	45	75	35	78	36

Koledar in vreme. Danes: Barbara, devica in mučenica; Mihovil; Veliki. — Jutri: Sava, opat; Gromila; Stojana. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 10° Celsius. — Vreme včeraj: lepo.

Razne vesti.

Zemlja se suši. Splošno se zatrjuje, da se toplota solnea čim dalje zmanjšuje in da gre zemlja nasproti novi ledeni dobi, ki uniči vse življenje na zemlji. No, strokovnjaki dokazujejo, da je ta bojazen pred ledeno dobo povsem prerana. Nasprotno, človeštvu je treba da se pripravi na to, da se toplota solnečnih žarkov poveča, kar se na zemlji pokazuje že s tem, da se ista v nekih delih čim dalje bolje suši. Ta proces osuševanja se opaža na velikih prostorih Azije, Afrike, Amerike in Avstralije. Po sodbi glasovitega potovaleca Sven Hedina, se ves pas, raztezajoči se iz Azije nasproti zapadu do južne Rusije, polagoma osušuje že skozi mnogo stoletij. V soglasju s tem osuševanjem stoji tudi pejava, da izginevajo ledenjaki na Alpah in da se zmanjšujejo vodene mase na kopnem. Ledena doba je še zelo daleč, a pred njo bi mogla priti velika vročina, ki bi zamogla izvesti velik preobrat v podnebnih odnošajih na vsej zemlji.

Pomanjkanje poslov v Ameriki. Duh napredka je tako silen v Ameriki, da so gospodinjje v zadregi radi služabnic. Skoro vse ženske, ki prihajajo v Ameriko, da najdejo tam kako službo, ne vstopajo v hišno službo, ali pa samo za kratek čas. Vse grado na delo v tovarne, v razne prodajalnice, ali za odgojiteljice. Največo plačo dobivajo kitajski poslji, najmanj pa črne. Ti so pa najzvestejši. V Primorju ob Tihem Oceanu je dobiti posle. Toda ni v najmanjši rodbini se ne dobe služabnice.

V večih premožnejših hišah dobiva služabnica po 2000 kron letne plače. Črnce dobiva v južnih pokrajinah za hišne opravke: kuhanje, pranje in negovanje otrok po 20 do 28 kron mesečno, dočim dobiva za isto službo na severu 60 do 80 kron. Angličke, irske, španske, švedske, nemške in slovanske služabnice in kuharice služijo na mesec 64 do 140 kron. Možki 80 do 100 kron, kuharji v privatnih hišah in hotelih po 200 do 300 kron mesečno.

Vse obrežje kalifornskega zaliva je zelo bogato na biserih. V minolem letu so našli samo v Niži Kaliforniji biserov v vrednosti 1,400.000 kron.

Monakovo. Po najnovem ljudskem štetju ima Monakovo, prestolnica Bavarska 537.800 prebivalcev. Od 1. decembra 1900 je prebivalstvo naraslo za 37.868 duš.

Kitajski dijaki na Japonskem. Iz Tokija poročajo, da prihajajo kitajski dijaki v velikem številu na japonska vseučilišča. Tretjina dijakov na Japonskem so Kitajci. Diplomam japo skih vseučilišč se na Kitajskem daje prednost pred evropskimi.

Hočete se prepričati?

Obiščite velika skladišča
Marije vdove Salirini

Ponte della Fabra 2 ul. Post. Jove 5
(vogal Torrente). „Alla Città“ „Londra“
Velik izbor izgotovljenih oblek za n. ke, dečki in kostumov za otroke. Površniki, močne ge, kožuli p. letot-ranlan. Obleke za dom in delo. Delavsk. obleke. Tirolski loden. Nepremodljivi pl. (pristi ang.ški). **Spécialiteta:** blago tu-in. ozemskih tovarn. Izgotavljajo se obleke po meri po. jhovejši modi, točno, solidno in elegantno po. izkl. cenah.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52. A (nasproti b. v. r.).
ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (solske postopje).
Gene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela in po. posebni načrti.
Ilustrovan cenik brezplačno in franco.

Matej Wittmann
Felicial, p. Tucholka v Galiciji, spričuje, da je njegova soproga okrevala od boleznj vsled uporabe
železnatega vina
G. PICCOLIJA, dvornega založnika
Nj. Svetosti in lekarja v Ljubljani.
Polliterska steklenica velja 2 kroni in se vnanja na-ročila točno izvrše.

Sprejemajo se vsakovrstna dela in po. posebni načrti.
Ilustrovan cenik brezplačno in franco.
Tovarna pohištva
== RAFAEL ITALIA ==
Velikansko skladišče in razstava
pohištva in tapetarij
TRST
ulica Malcanton št. 1
po zelo nizkih cenah.

Pijančljivost
se odpravi za vedno z uporabo praha »Zoa«, kateri je bil že preskusen v toliko slučajih z izvrstnim vspehom. Ta prah, ki nima nikakega okusa, se zamore nevidno natositi pijancu mej pijačo. — Ena skatljica, ki zadošča za popolno odpravo pijančljivosti K 10 — franco carine in diskretno. Mnogo nesreč-nežev, ki so imeli to bolezen, so se povrnil k obitelji in družbi in na milijone teh ljudi so bili odrešeni tega strastnega in grdega bremena. Neštevilno zahvalnih pisem je na razpolago. Pošilja se po predplačilu ali s povzetjem od glavne zaloge **Lodovico Pollak, Milan (Italija)**. Pisma v Italijo stanejo 25, dopisnice 10 st. Odgovarja se v vseh jezikih.